

ΤΟΥ Κ. ΑΓΓΕΛΟΥ ΚΟΣΜΗ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΑΛΙΟΥ ΚΑΙΡΟΥ

Η ΜΑΝΤΕΛΕΝΙΩ

‘Ο Φραγκούλης κι’ η Ζαμπέτα, οι γονιοί τής Μαντελενιώς, έγερ-
νούσαν κι’ έβλεπαν με μεγάλο τους καυμό ότι κανείς δέν έγύρευε
τήν κόρη τους γιά γυναικά του. ‘Ο ένας πίσω από τόν άλλο εμά-
κραιναν οι νέοι κι’ ένώ στην πρώτη άνθησί της είχε ξετρολλανει
όλους τούς νέους του χωριού με τήν όμορφιά της, τώρα δέν έμενε
καμιά έλπίδα γιά κανένα από τούς διαλεχτούς γαμπρούς.

‘Η Μαντελενιώ ή μοναχοκόρη ή πανέμορφη ήταν σάν κοιμισμένη.
Μονό μυαλό, πού δέν έπλανε ούτε από λόγια, ούτε από σκέφι.
Καλό κορίτσι, μά τί να τό κάμης; ‘Ούτε ή νοικοκυριά, ούτε γιά
έξυπνάδα μορούσε να τήν καμαρώση κανείς. Κι’ ή όμορφιά της
άρχισε να περνά πειά κι’ έλεγαν μεταξύ των οι νιοί πώς τό πρό-
σωπό της ήταν ένα κομμάτι κρέας με δύο μάτια. ‘Εβλεπαν λοιπόν
οι γονιοί της πώς ή κόρη τών παιρνει τό δρόμο γιά τό ράφι κι’
έπονούσαν, γιατί μετά τό θάνατό τους δέν θα είχε πειά κανένα να
τήν προστατεύη.

Κι’ έλεγε ό Φραγκούλης στη γρηά του :
— Γυναικα, τώρα πειά ή Μαντελενιώ μας δέν θα λήη ποιόν θα
πήρη,άλλά ποιός θα τήν πάρη.

‘Η γρηά, πού σάν γυναικα ήξερε πιδ πολλά γιά τις έρωτοδουλιές
δέν έχασε τήν ευκαιρία, πού έξη-ούσε και ειπε :
— ‘Ας τής δάσουμε τό Μιχελή τό μυλωνά.

Αυτός τή ζητούσε, μά δέν τόν ήθελαν, γιατί ήταν φτωχός και
κακομούτσουτος.

‘Ο Φραγκούλης δέν έδωκε καμιά άπάντησι. ‘Ηταν πάντοτε όλιγό-
λογος. Μιά φορά όμως, ό λόγος ειπε σπόρος κι’ έφριζόβησε στο
κεφάλι του. ‘Αρχισε να περνά από τό μυλό του Μιχελή και να
πάνη φιλοκουβέντα μαζί του και σιγά σιγά του έδωκε τό θάρρος
να πηη στο σπίτι του και να πη πώς θέλει τή Μαντελενιώ.

Προξενήτης ήταν ό Γιωργάκης ό φρόνιμος.

Αυτός ήταν ό πιδ έξυπνος του χωριού κι’ ό πιδ μετρημένος στα
φεροσιάτα του. Σε κάθε δύσκολη περίοισι του ζητούσαν όλοι τή
γνώμη του. ‘Ηξερε όλων τα κρυφά, γιατί ήταν ό γραμματικός όλων
πού είχαν ξενητεμένους. Αυτός έδινάβεε τά γράμματα, πού έλάβι-
ναν, αυτός άπαντούσε. ‘Ενα βράδυ λοιπόν ό Γιωργάκης έπήγε στο
Φραγκούλη και του ειπε :

- Τι θ’ άποκάμετε γιά τήν κόρη σας με τό Μιχελή ;
- ‘Η γυναικά μου μά σού πη, άπήτησε ό Φραγκούλης.
- Αυτή ειπε σύμφωνη, ειπε ό Γεωργάκης.
- Τότε με τήν ευή μου, ειπε ό γέρος.

Και έπειδή ήταν μιλημένα με τίς γυναικες; τά έτελείωσαν γρη-
γορα γρήγορα, γιατί ό καιρός δέν έπτεριμενε.

Δέν ήθελε ό Φραγκούλης, νάχη πιδ καιρός άρραβωνιαστικο σπίτι
του. Σε λίγες; ήμερες λοιπόν έγιναν τά ταιριασιματα, έγγραψαν τά
πρωικια κι’ ό γάμος έγινε με κομπάρσο το Γιωργάκη τό φρόνιμο,
κατ’ άπαιτησιόν του Φραγκούλη.

— ‘Αν δέν κάμη κομπάρσο το Γιωργάκη,δέν τήν παντρεύω τήν
κόρη μου έλεγε.

- Μά γιατί ; τόν ρώτησε ή γρηά.
- ‘Η κόρη μας ειπε κοιμισμένη, ό γαμπρός μας ειπε παλαβός,
έμειε έμισσε γερσι και θα πεθάνουμε. ‘Ας έχουνε τούλάχιστον
κοντά τους ένα φρόνιμο άνθρωπο.

Τού γάμου τό γλέντι έκράτηε πιδ βδομάδα, από Κυριακή ού
Κυριακή, κι’ έτελείωσε με τόν άντικιμο, πού έμνε ‘στου γαμπρού
τό σπίτι.

‘Ολοι οι χωριανοί έστειλαν κομπαριές ; άλλοι παστέλλι, άλλοι
μελομακάρονα, άλλοι ψάγια κι’ οι ‘έδικοι’ έστειλαν άρνιά, γιά να
κάμη κοπάδι ό γαμπρός, μιά πού είχαν χωράφια γιά να βόσκουν.

‘Ησυχία κι’ άπειράζατο τ’ άντρογυνο έπεγονουσε πειά ζωή χαί-
τωμένη. Κι’ ό κόσμος, όσο τούς έβλεπε να ζουν έτσι ευτυχισμένοι,
έλεγε :

— Μακάριοι οι πτωχοί τώ πνεύματι !

Οι γονιοί τής Μαντελενιώς έπήγαναν
τακτικά και τούς έβλεπαν. ‘Η μάνα ώδη-
γούσε τήν κόρη της γιά τίς δουλειές, πού
είχε να κάμη, παντρεμένη γυναικα πειά,κι’
ήσαν κι’ αυτοί ευχαριστημένοι πού δέν θ’
άφηναν τήν κόρη τους έτσι έρημη στον κό-
σμο κι’ άπροστάτευη.

‘Όσάσο όταν άντάμωναν οι γέροιο με τό
Γιωργάκη τό φρόνιμο, τόν κομπάρσο τους,

τού έλεγαν τόν καυμό τους γιά τήν κόρη τους, πού ήταν κοιμισμένη
— Μά ποιανού έμοιασε ;

— Έτσι έλεγε ό γέρο Φραγκούλης με άπορία και με στενοχώρια.

— Από κάποιο, μακρινό πρόγονο σας θά ‘πήρη τήν κουταμάρα
άπαντούσε ό Γιωργάκης.

— ‘Εχε τήν έγνοια σου άμα πεθάνω, Γεωργάκη, γιατί κι’ οι
δυό τους κάνουν ένα ζευγάρι βόδια, κι’ άς έχουν δυό πόδια !

Καμιά φορά ή Μαντελενιώ έγινε και μητέρα.
‘Ενα παιδάκι όλοστρόγγυλο, όμορφο, όπως ήταν όμορφη κι’ ή
μάνα του, ήθεθε στον κόσμο, γιά να ζυπνήση λίγο τό άντρογυνο
πού έπερνούσε τή ζωή του μονότονα κι’ άμίλητα.

Οι γέροιο τό καμαρώναν, κι’ ό Γιωργάκης σάν κομπάρσο πού
ήταν στο γάμο, έγινε και νουνός και τό ώνόμασε Φραγκούλη.

— ‘Επί τέλους ! έλεγε ό γέρος κι’ τό έγγονος μου θα μοιάση
έμεινα και τού σάντιουλιού του.

‘Η γρηά Φραγκούλενα ήταν μέρα και νύχτα πειά κοντά στο
μωφό, γιατί ή κόρη της δέν ήξερε ούτε να τό φρασκάση, ούτε να τό
νανουρίση, ούτε καλά καλά να τό βυζάξη άκόμα. Πολλές φορές ή
γρηά ξεκουμπωνε τή κόρη της γιά να βυζάξη ό μονάκριβός τους και
να σταματήση τό ‘λάμα.

Στην κούνια ύστερα ή γρηά έθιμήθηκε τόν καιρό, πού νανουρίζε
τήν κόρη της κι’ έφερε στο νού της μερικά τραγουδία.

Και τό νανουρίζε τώ μωρό λέγοντας τραγουδιά :

«Νά κοιμάται να μερώνη,
να ζυπνά να μεγαλώση».

‘Ετσι ό μικρός Φραγκούλης, πτε στη άγκαλιά του παππού του,
πότε στη άγκαλιά της γιαγιάς του και πότε στο στήθος της μάνας
του έμεγάλωνε,πότε κλαίγοντας γιατί ή μάνα του άργούσε να τού
δώση γάλα και πότε γελόντας.

‘Η Μαντελενιώ, όπως της είχε πη ή μάνα της, όπου πήγαινε
μέσα στο σπίτι, έφερε μαζί της και τή κούνια με τό μωφό. Φο-
βότανε τις νεράιδες, τούς σκορπιούς κι’ όλα τά κακά. ‘Ετσι ό μι-
κρός μέσα στη κούνα του, πότε ήταν στην κοψίνα, πότε ήταν
στη κρεββατοκάμαρα και πότε κοντά στη μάνα του πού ύφαινε.

Μιά μέρα τού καλοκαιριού, σταύρωμα τού μεσημεριού, ή Μαντε-
λενιώ ήταν όλομόιαχη στο σπίτι με τό παιδάκι της. ‘Ο Μιχελής
ήταν στο μυλό του κι’ άλεθε γέννημα με τό Βορρά. Οι γέροιο ήταν
στο περιβόλι τους, όλοι οι άντρες του χωριού ήσαν στα χωρά-
φια τους.

Μόνον μερικές γειτόνισσες ειχαν μείνει στο χωριό. ‘Αλλη έγνεθε,
άλλη ύφαινε, άλλη έτοιμασε τό μυγέρονα γιά τό βράδυ, πού θα
γυρνούσε ό άντρας της κουρασμένος. Κι’ ή Μαντελενιώ είχε στη-
μενη τή κρεβατια κι’ ύφαινε γιά τή ρουχική της. ‘Οπως ήταν
συνθησισμένη πειά,είχε και τό μωρό της κοντά της, μέσα στην κού-
νια και, όπως ήταν κοιμισμένο και ήσυχιο, ειχε άφοσιωθή κι’ αυτή
στη δουκεια της, χωρίς να τήν άπασχολή τίποτα.

Κάποτε σταματησε για να ξεκουλώση λιγάκι και χωρίς να τό
προσέξη καθόλου έστύλωσε τά μάτια της πιδ τά δοκάρια της κά-
μαρας. Τό βλέμμα της έπήγε σ’ ένα δοκάρι, πού είχε ένα μεγάλο
καφρι και πού έπάνω του καφρι ήταν κρεμασμένη ήμανάρα(τόσο-
κουφι) τού άντρο; της, πού τήν έπαιρνε μαζί του όποτε πήγαινε
να έβλα. Κάτω από τό δοκάρι, πού ήταν κρεμασμένη ή μάνα, βρι-
σκονταν ή κούνια με τό μικρό της, πού ήταν παραθωμένο στον
ύπνο. ‘Η μανάρα δεμένη μ’ ένα σπάγγιο από τό στελιάρι κρεμώταν,
άληθινή φοβέρα άπάνω από τό κεφαλάκι του παιδιού,και κουνιόταν
από τόν αέρα πού έμπαινε από τό παρτέβυρο.

‘Εκείνη τή στιγμή τό λίγο μυαλό τής Μαντελενιώς έσάλεψε. Φαν-
τάστηκε πώς βλέπει τή σπάθα του Ταζάρχη έτοιμη να πάρη τήν
κεφαλή τού γιου της ! Δέν είχε κανένα να ζη-
τήση βοήθεια. Μπερδεμένη, όπως ήταν μέσα
στην κρεβατιαρή της δέν μπορούσε να κινήθη
γρήγορα, γιά να σώση τό παιδί της. Τό λίγο
μυαλό της έφρόνιωσε, τά μάτια της έβούρκο-
σαν κι’ έξέσπασε στις φωνές, στα κλάματα, στο
τραβήγμα τών μυαλών της.

‘Η φωνές της ήταν τρομακτικές.

— Ούχου, παιδάκι μου, μαναροσκοτωμένο !
Μ’ αυτή τή φωνή φαίνεται πώς έβρισε πα-
ρηγοριά και σ’ αυτή έξεπούσε Κ’ ή φωνή της

έδυνάμωνε διαρκώς πάντοτε με τὰ ίδια λόγια κι ἀντηχοῦσε μέσα στοῦ χωριό, ὅσο πού ἀκούσθηκεν σὰ γειτονικά σπίτια.

Ἡ γειτόνισσες βγήκαν στις αὐλές τους καὶ ρωτοῦσαν ἢ μιὰ τὴν ἄλλη γιὰ τὰ μῦθον τι τρέχει.

— Ὄχου, παιδάκι μου, μαναροσκοτωμένο!

— Ἀκούσθηκε πάλι ἡ ἴδια φωνή, πὺδ τρομακτικῆ, πὺδ κλαψιάρικη ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς Μαντελενιώ, πὺδ ἦταν ἀνοιχτὴς ἢ πόρτες του καὶ τὰ παραθύρουφύλλα του.

Δὲν ξεκινούσε ὅμως καμμιὰ νὰ πῆ κατὰ τὸ σπίτι τῆς Μαντελενιώ, ἀπὸ τὸ φόβος μήπως ἀντιρροῦσαν καμμιὰ μεγάλη συμφροιά. Μαζεύτηκαν μονάχα σὲ μιὰ γειτονικὴ αὐλὴ κι ἔλεγε ἢ μιὰ στὴν ἄλλη τὴ γνώμη της, ὥς θὰ μπορέσουν νὰ βοηθήσουν καὶ νὰ παραγορήσουν τὴ γειτόνισσά τους. Μ' ὅλη τὴν καλὴ καρδιά τους ὅμως δὲν ξεκινούσε καμμιὰ.

— Τὸ παιδί εἶνε πεθαμμένο, ἔλεγαν, πὺς θὰ μπορέσουμε νὰ τὸ δοῦμε; Μὲ τί κουράγιο; Καὶ τί θὰ τῆς κάμουμε τῆς μάννας;

Μὰ ὅ,τι κι ἂν ἦταν ἔπρεπε κατὶ νὰ κάμουν, κι ἔλεγε κάθε μιὰ τὴ γνώμη της, χωρὶς ὅμως ἀποτελεσμα.

Κι ἡ φωνὴ τῆς Μαντελενιώ; δὲν ἔπαυε ν' ἀντιλαλῆ, ὅλο καὶ πὺδ ἀπελπισιμένῃ:

— Ὄχου, παιδάκι μου, ὦ, ὦ, μοναχογιμέ μου, μαναροσκοτωμένε, πὺς θὰ σὲ δῆ τὸ βράδυ ὁ ἀφέντης σου! ..

Μιὰ ἀπὸ τὶς γειτόνισσες εἶχε ἄ-
ξαφνα μιὰ καλὴ ιδέα.

— Ἐπαθὰ κοντὰ, εἶπε, κάθεται ὁ Γιωργάκης ὁ φρόνιμος. Τὸν εἶδα προτῆτερα καὶ μου εἶπε πὺς πάει νὰ κοιμηθῆ, γιὰτὶ εἶχε ἀγρυπνήσει. Πάει νὰ τὸν φρονιάξουμε.

— Ὅλες συμφώνησαν κι ἔτρεξαν στὸ σπίτι τοῦ σοφοῦ γειτονό των, γιὰ νὰ ζητήσουν βοήθεια.

— Ἐλα Γιωργάκη!

— Ἰντα τρέχει;

— Ἡ κομπάρου σου ἢ Μαντελενιώ κλαίει τὸ παιδί της καὶ τὸ μοιρολογά. Ἐλεῖ πὺς εἶνε μαναροσκοτωμένο!

Ὁ Γιωργάκης, ἂν καὶ ἦταν πραγματικὰ φρόνιμος ἄνθρωπος καὶ δὲν ἀνησυχούσε ἐσκόλα, δὲν μπορούσε ὠστόσο νὰ μείνῃ ἀδιάφορος. Φοβήθηκε πὺς ὁ φιλιότσος του ἦταν πρᾶγματικὰ σκοτωμένος κι ἔκπῆλαβε ὅτι ἔπρεπε νὰ τρέξῃ καὶ νὰ κάμῃ ὅ,τι μπορεῖ γιὰ νὰ παραγορήσῃ τὴ μάννα, ἂν ἦταν πραγματικὰ νεκρὸ τὸ παιδί, ἢ νὰ τὴ βοηθήσῃ ἂν ζούσε ἀκόμα. Καὶ ἔτσι ὅπως ἦταν μισοτυμμένος καὶ μισόγδμνος πετάχθηκε στὸ δρόμο κι ἔτρεξε στὸ σπίτι τῆς Μαντελενιώ, λαχανιασμένος, τρομαγμένος.

Ἡ γειτόνισσες τὸν ἀκολουθοῦσαν ἀλαρασιμένες κι οὐτὲς, μὰ σταναίχαν μὸς ἔστρεσαν κοντὰ στὴν αὐλὴ τοῦ σπιτοῦ.

Ὁ Γιωργάκης ὁ φρόνιμος, κλονισμένος, μὰ ἀποφασισμένος ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ κάμῃ διαφορετικὰ, ἐδισσκέλιζε τὴν πόρτα καὶ μὲ βῆ-
μα ἀνοιγτο, μπῆκε μέσα στὸ σπίτι, πὺδ ἀντηχοῦσε ἀπὸ τὰ κλάματα τῆς Μαντελενιώς κι ἔφτασε σὸν ἀστραπὴ μέσα στὴν κἀμαρη, πὺδ θρηνηλοῦσε ἢ μάννα.

Ὁλόθυρ στὴν κρεββαταρία της, ἀναμαλλιασμένη, μὲ τὰ μέτια ἀγριεμένα ἢ Μαντελενιώ ἄρχισε πάλι τὶς φωνές:

— Ὄχου, κομπάρου μου, πάει τὸ παιδί, εἶνε μαναροσκοτωμένο!

Ὅπως ἦταν μισοκοκτωμένα, κι ὅπως ἦταν παραγμένος ὁ Γιωργά-
κης, δὲν μπορούσε νὰ καταλάβῃ ἀμέσως τί εἶχε συμβῆ, οὐτε καὶ εἶχε τὸν καιρὸ νὰ προσεῖχῃ καὶ νὰ ἰδῇ τὴν κούνια μὲ τὸ παιδίκα καὶ μὲ τὴ μανάρα, πὺδ ἦταν κρεμασμένη ἀπὸ πᾶνω, στὸ δοκάρι.

Πὺς σκοτώθηκε; ῥώθηκε τῆς Μαντελενιώ.

— Ἀε ἢ κούνια! Ἀε τὸ παιδί!.. Ἀε καὶ ἢ μανάρα, πὺδ κρέ-
ματα καὶ κούνια! ἀποκαίθηκε ἢ Μαντελενιώ.

Τότε συνῆρε ὁ Γιωργάκης κι εἶδε τί τρέχει.

— Εἶσα παλαβὴ, κομπάρου, κι ἔχλασε τὸν κόσμο! τῆς φώνεζε.

Ἡ μάννα ὅμως δὲν ἐκατάλαβει ἀπὸ αὐτὰ καὶ ἐξακολουθοῦσε νὰ φωνάζῃ καὶ νὰ τρέβῃ τὰ μαλλιά της.

Ἐσκυψε τότε ὁ Γιωργάκης, τράβηξε τὴν κούνια μὲ τὸ παιδί πὺδ πέφα καὶ θυμώμως γιὰ τὴν ἀμυλωσούνη τῆς κομπάρου του τῆς εἶπε:

— Ἀβριο θὰ σοῦ βγάλουμε ῥίμες.

Τότε ἐκατάλαβε κι ἢ Μαντελενιώ τί τρέχει καὶ εἶπε:

— Αὐτὸ δὲν τόκοψε ὁ νοῦς μου!

Ἡ γειτόνισσες, ἀφοῦ μῆκε ὁ Γιωργάκης στὸ σπίτι, ἐπήσαν ὄφθαρος κι ἐπροχώρησαν κι οὐτὲς ἀπὸ περιέργεια. Ἐκεῖ εἶδαν ὅτι ἢ μάννα ἐκλαίει κι ἔσκουζε τόσην ὄρα ἐπειδὴ ἔβλεπε τὴ μανάρα

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΦΑΖΕΤΕ

— Ἐχε ἀποδειχθῆ μὲ στατιστικὴς ὅτι, ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ Εὐρω-
παϊκοῦ πολέμου ὅς σήμερα, τὰ περισσότερα παιδιὰ πὺδ γεννιοῦνται
εἶνε ἀγόρια, π. ζ.:

— Στὴν Ἀγγλία, Γερμανία καὶ Γαλλία, ἐπὶ 5.000 νεογεννητῶν παι-
διῶν τὰ 4.000 ἦσαν ἀγόρια.

— Πολλοὶ πιστεύουν ὅτι τὸ φαινόμενον αὐτὸ ὀφείλεται σὲ φυσικοὺς
λόγους. Δηλαδὴ ἢ φύσει ἀναπληροῦνται τὸν ἀριθμὸ τῶν ἀρρένων πὺδ
σκοτώθηκαν στὸν πόλεμο.

— Ἀν ὁ προϊστάμενός σας σὰς προσκαλέσῃ νὰ δειπνήσετε μαζί
του, μὴ σὰς κακοφ'νῃ.

— Ἀν ὁ προϊστάμενός σας σὰς προσκαλέσει νὰ δειπνήσετε μαζί
του, καὶ πάλιν μὴ σὰς κακοφ'νῃ.

— Αὐτὲς εἶνε ἢ δύο ἀπὸ τὶς ἐννεα «χρυσὴς συμβουλῆς» πὺδ δίνει
στὶς δακτυλογράφους ἢ μὲς Ἐλαζάμπεθ, Γκέρχρ Μάγκνιμπον, μὰ ἀνω-
τέρα βταλλῆλος, ἀπὸ τὸ Τέννεσυ, ἢ ὅποια ἐπὶ πολλὰ χρόνια ἦταν
κι αὐτὴ δακτυλόγραφος.

— Ἡ ὑπόλοιπες ἐπτὰ συμβου-
λὲς εἶνε ἢ ἀκόλουθες:

— «Νὰ, εἰσθε κομψὲς καὶ γλυ-
κὲς».

— «Νὰ εἰσθε ἑλκυστικὲς καὶ ὀ-
χι προκλητικὲς».

— «Νὰ εἰσθε προσηγνὲς κι ὀ-
χι ἐρωτόληπτες».

— «Νὰ μὴ βάζετε κόκκινο
σιὰ νύχια καὶ νὰ μὴ φορεῖτε με-
γάλα σκευλαρῖκια».

— «Μὴν χρησιμοποιεῖτε ἀρώ-
ματα».

— «Νὰ ντύνεστε ἀπλᾶ.»

— «Κι' ὁσάκις πρέπει, νὰ ἤ-
σθε ὀμιλητικὲς ἢ ἀντιθέτως σιω-
πηλὲς».

— Ἀς τὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν τους
ὅλ' αὐτὰ ἢ Ἑλληνίδες δακτυλο-
γράφου.

— Τὸ ξανάχαιτε ἀκούσει αὐτὸ,
ποτέ;

Κι' ὅμως σὰς τὸ λέμε, μὲ ἐγ-
γύση γιὰ τὴν ἀκρίβεια του: Ἡ
φάλαινες ὑποφέρουν συχνὰ ἀπὸ...
ρευματισμούς, ὅπως ἐξακρίβωσε
ἐσχάτως ὁ Σουηδὸς φυσιολόγος
Χέρον.

Τὰ μικρότερα κόκκαλα στὸ ἀν-
θρώπινο σῶμα βρίζονται στὸ αὐ-
τιά.

— Ἐχετε ιδέα πόσο λεπτὸ εἶνε
τὸ στρώμα τοῦ χρυσαφιῦ, στὰ
ἐπιχειροσώματα;

— Ἰδοῦ: Μόνον δεκαεῖς ὀγγύεις
χρυσάφι, ἀφοῦ καὶ νὰ ἐπιχρυ-
σοῦσαν ἕνα λεπτὸ σῶμα, τὸ ὅποιο
μπορεῖ νὰ περιβάλλῃ ὀλόκληρη τὴ

γῆ! Μήκος δηλαδὴ σαράντα ἐξατομμυρίων μέτρων!

— Τὰ λασιόλυτρα ἦσαν ἐξαιρετικὴς τῆς «μόδας» στὴν ἀρχαία
Ἑλλάδα καὶ στὴ Ρώμη. Σήμερα, οἱ λαοὶ ἐκείνοι οἱ ὅποιοι τὰ συνηθί-
ζουν πολὺ, εἶνε πρὸ πάντων οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Ἀμερικανοί.

— Στὴ Βολιβία τῆς Νο ἰου Ἀιουαίχις, ἢ γυναικὲς τοῦ λαοῦ συνηθί-
ζουν νὰ φοροῦν τὸ μεσοπόδι τους, πὺδ πὺδ μακρὸν ἀπ' τὸ πόδιμα τους!

— Μιὰ ἀπὸ τὶς αἰτίες πὺδ τὰ γαϊδουρία προτιμοῦνται ἀπὸ τ' ἄλλα
στὶς περισσότερος χώρες τοῦ κόσμου, εἶνε ὅτι ζοῦν διπλάσια χρόνια.

— Τὸ σωσιφῖμα τῶν ὑπεροκακίων εἶνε παραγεμμένον μὲ τὸ
τρίχωμα τῶν Ταρινάνδων, γιὰτὶ εἶνε ἢ ἐλαφροτέρα ὕλη.

νὰ κρεματὰ ἀπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι τοῦ παιδιοῦ της καὶ δὲν ἐκοβε ὁ
νοῦς της νὰ τὸν τρέβῃ πὺδ πέφα τὴν κούνια.

Ὁ Γιωργάκης ἀφοῦ τελειώσε τὴ δουλειὰ του κι ἔσωσε τὸ παιδί
ἀπὸ τὸν φανταστικὸ κίνδυνο, ἔφυγε κι ἐγύρισε στὸ σπίτι του.

Τὸ βράδυ πὺδ μαζεύτηκαν ὅλοι στὸ χωριό, ἔμαθαν τὸ περιστα-
τικὸ. Οἱ γειτόνοι γελούσανε κι ἐπῆγαιναν στὸ Γιωργάκη νὰ μά-
θουν ἢ ἱστορία πὺς εἶχε γίνῃ.

Οἱ γιοιοὶ τῆς Μαντελενιώς ἦσαν ἀπελπισμένοι πὰ γιὰ τὴ κατὰ-
στασι τῆς κόρης τους κι ἔλεγαν:

— Κατὰ πὺδ κάμαρη κομπάρου τὸ Γιωργάκη τὸ φρόνιμο.

Ὁ Μιχελῆς, πὺδ κούτσε αὐτὸς ἀπὸ τὴ γυναικὰ του, δὲν ἤξερε νὰ
πῆ τίποτε.

Μὰ ἢ γλώσσα τῆς γειτονιῆς ἐκοψε τὴ δουλειὰ τῆς γρήγορα. Ἡ
Μαντελενιώ ἐνοσηρατίστηκε! Δὲν τὴν φώναζαν πὰ μὲ τὸ βαφτιστικὸ
τῆς ὄνομα. Ὅλες ἄμα τὴ ἔβλεπαν ἔλεγαν:

— Ἡ μαναροσκοτωμένη!

— Ὄχου, κομπάρου, πάει τὸ παιδί, εἶνε μαναροσκοτωμένο! ..